

9. lekce (Bartoňkova skripta)

1. Vytvořte požadované tvary:

Nedeponentní slovesa:

	aedifico	moveo	traho	custodio
2. os. sg. ind. prés. akt.	<i>aedificas</i>	<i>moves</i>	<i>trahis</i>	<i>custodis</i>
2. os. sg. konj. prés. akt.				
2. os. sg. ind. fut. akt.				
2. os. sg. ind. impf. akt.				
2. os. sg. konj. impf. akt.				
1. os. sg. ind. prés. pas.				
1. os. sg. konj. prés. pas.				
1. os. sg. ind. fut. pas.				
3. os. pl. ind. prés. akt.				
3. os. pl. ind. konj. akt.				
3. os. pl. ind. fut. akt.				
3. os. pl. ind. impf. akt.				
3. os. pl. konj. impf. akt.				
2. os. pl. konj. impf. pas.				
2. os. sg. ind. prés. pas.				
2. os. sg. ind. fut. pas.				
2. os. sg. konj. prés. pas.				
2. os. sg. konj. impf. pas.				
2. os. sg. ind. impf. pas.				

Deponentní slovesa:

	miror	mereor	sequor	largior
3. os. sg. ind. prés.	<i>miratur</i>	<i>meretur</i>	<i>sequitur</i>	<i>largitur</i>
1. os. sg. ind. fut.				
1. os. sg. konj. prés.				
1. os. sg. konj. impf.				
2. os. sg. ind. prés.				
2. os. sg. konj. prés.				
2. os. sg. ind. fut.				
2. os. sg. ind. impf.				
2. os. sg. konj. impf.				
3. os. pl. ind. prés.				
3. os. pl. ind. fut.				
3. os. pl. konj. prés.				

2. os. pl. ind. prés.				
2. os. pl. konj. prés.				
2. os. pl. ind. fut.				
2. os. pl. ind. impf.				
2. os. pl. konj. impf.				
2. os. pl. imp.				
2. os. sg. imp.				

2. Ke tvarům indikativu prézentu vytvořte konjunktiv prézentu a imperfekta:

indikativ prézentu	konjunktiv prézentu	konjunktiv imperfekta
sedet		
punitur		
turbantur		
colo		
sequimini		
neglegimus		
potes		
vereor		
audiris		
imitamur		
observatis		
sumus		
movetis		
promittunt		
sacrificas		
emimus		
prosunt		
cogor		
offenderis		

3. K rozkazu doplňte zákaz:

pellite	
claude	
populare	
appella	
dormite	
largimini	
move	
este	
properate	

descende	
abes	

4. Z přání splnitelného v přítomnosti vytvořte přání nespílitelné:

bene laboret	_____
ne vulneretur	_____
sanae sint	_____
utinam verum dicant	_____
utinam nemo occidatur	_____
audiatur et altera pars	_____
ne rei publicae obsint	_____

5. Přeložte slovesné tvary:

- sperat – speret – ne speret – sperabit – speraret – ne speraret – non speraret – sperabat
- regunt – regent – regant – regerent – non regerent – ne regant – ne regerent – regebant
- redditur – reddis – reddas – reddam – non reddam – reddentur – redde – ne reddatur – reddi – non redderetur
- adhibes – credes – erres – amares
- vincieris – vinceris – vinciris – vincit – vincas – vincias – vincam – ne vincerent – ne vinciamur
- paret – parat – ne paret – pareat – non paratur – non paret – parentur – non parerem – ne pararem – parebo – parabo
- audemus – audiamus – audimus – auderemus – audeamus – audent – audiunt – audient – audiant – audeant – audebunt – audebant – audiebant

6. S pomocí slovníku označte tvary, které mohou být slovesy 3. konjugace. Vyhledejte tvary, které mohou být slovesy jakékoliv konjugace i jmény (někdy je třeba doplnit délku).

teres, terres, terras, teras, terreas, terrae, curre, curras, curas, currum, curris, crure, cruore, iure, iures, iura, iurare, iurium, iuris, iuratis, tribus, tribues, tribui, tribuam, tria, pugna, pugnes, pugnans, pugnae, pugnares, duces, ducis, ducas, ducem, ducentes, pendet, pendit, pendeas, pendam, pendebit, penderis

7. Doplněte správné tvary do vět:

1. Peto te ut id (*agere*) _____.
2. Petam te ut id (*agere*) _____.
3. Pete fratrem ut id (*agere*) _____.
4. Petebam te ut id (*agere*) _____.
5. Magistri et parentes saepe pueros monebant ut industrie (*discere*) _____.
6. Incolae milites obsecrabant¹ ne agros eorum (*populari*) _____.
7. Cave ne quid mali (*agere*) _____.

¹ obsecrō, āre „zapřísahat“

8. Nemo mihi (*dicere*) _____ , ne ad leonem appropinquarem.
9. Duces a sacerdotibus monebantur ut deos (*colere*) _____ neque templa (*delere*) _____.
10. Amici ad me veniebant ut mihi (*adesse*) _____.
11. Graeci legatos Delphos mittebant ut Apollinem (*consulere*) _____.
12. Nulla re commoveri (*posse*) _____ ut nimium vinum bibere desisteret.
13. Parentes semper (*studere*) _____ ut liberi eorum felices sint.
14. Multi viri sapientes nos hortantur ut omnes miseros (*adiuvare*) _____.
15. Captivi victores petebant obsecrabantque ne eos (*necare*) _____ neve urbes eorum (*delere*) _____.
16. Haec omnia faciebam ne quis tibi (*nocere*) _____ .
17. Cura ut (*tu valere*) _____.
18. Me (*ille orare*) _____ , ut ei obviam veniam².
19. Nemo mihi persuadebit ut tuam rem (*neglegere*) _____.

8. Přeložte podle významu akuzativem s infinitivem nebo vedlejší větou s *ut* / *ne*

1. Přesvědčoval mě, že má tři koně a dvě ženy.

2. Přesvědčoval mě, abych neurážel mocného senátora.

3. Učitel vidí, že děti pracují na poli.

4. Učitel hledí (snaží se), aby děti přišly do školy.

5. Říkal jsem ti, abys ten dům nekupoval.

6. Říkal jsem ti, že nemůžu ten dům koupit.

7. Řekni svému příteli, aby ke mně přišel.

8. Řekni svému příteli, že mu můžu pomoci.

9. Doplňte tvary záporných zájmen a zájmenných adjektiv:

nemo, nihil, nullus, neuter, ullus

1. _____ homo immortalis³ est.

2. In illa urbe _____ emere poteram.

² obviam venīre + dat. „jít komu naproti“

³ immortālis, e „nesmrtelný“

3. _____ sine⁴ sapientiae studio beatus esse potest.
4. _____ consul bonus erat.
5. Sunt (sc. homines), qui _____ credunt.
6. Iudex bonus peritusque⁵ _____ movetur.
7. Dux in castris hostium _____ videbat.
8. Servus a _____ puniebatur, sed tamen valde timebat.

10. Přeložte do latiny:

1. Když jsem se ptal, nikdo mi neodpovídal.

2. Kdybys nechyboval, nebyl bys člověkem.

3. Kéž by mohla vidět ten dům (ale nemůže).

4. Konzul přísně potrestal spiklence, kteří se snažili uškodit státu.

5. Který z obou bratří bude říkat pravdu?

6. Který z (více) bratří píše básně?

7. Dávej pozor, abys někomu neuškodil.

8. Snažili se, aby nic neviděl.

9. Všichni si mysleli, že se král nenechává obměkčit (tj. není pohnut) prosbami nešťastných⁶ žen.

10. Lidé ze strachu před trestem říkali, že si tento řečník nezaslouží odměnu (tj. není hoden odměny).

11. Mnoho lidí (mnozí) tvrdí, že dávají přednost ctnosti před bohatstvím.

⁴ sine + abl. „bez“

⁵ perītus, a, um „zkušený“

⁶ nešťastný: infēlīx, īcis